

[Socialministeren.]

mange Tusinder, paa Import, Vekselskurser og Prisniveau. Men anderledes ligger virkelig Situationen ved den Beskæftigelsesforøgelse, der tilvejebringes ved dette Forslag. Her kommer — desværre kunde man sige for saa vidt — den enkelte Arbejders Købekraft kun til at stige forholdsvis lidt. Den Købekraftforøgelse, der finder Sted, er forholdsvis ringe, de eventuelle Virkninger paa Prisniveau o. s. v. bliver Størrelser af en saa lille Orden, at de vil være uden praktisk Betydning. Den ekstraordinære Efterspørgsel, der fremkommer ved, at Arbejderne faar en lidt højere Løn end Understøttelsen, vil tilmed for den allerstørste Del rette sig mod Landbrugsvarer og andre indenlandske Varer. De faar virkelig ikke Raad til at købe Biler eller Silkestrømper eller Champagne, det bliver Landbrugsvarer, de almindeligste Forbrugsgenstande, der bliver Tale om.

Hvis man derfor ikke vil gøre sig skyldig i bevidst Overdrivelse, er der ingen Grund til at være bange for de videre Virkninger af dette Lovforslag, thi bortset fra den ringe Købekraftforøgelse vil der nationaløkonomisk blot ske det, at man finansierer en Del af Understøttelsen ved Optagelse af Laan, men om dette betyder en Forøgelse af den offentlige Laantagning i det hele taget, ja, det er jo meget tvivlsomt. Det er slet ikke givet; det er netop ikke udelukket, at den Besparelse, som Kommunerne opnaar som Følge af, at Staten sætter disse Arbejder i Gang, vil medføre, at flere Kommuner kan undgaa at optage Laan, som de i modsat Fald skulde optage.

Der er jo ingen, der for Alvor vil paa-staa, at det, at det offentlige optager Laan til Finansieringen af en mindre Del af Understøttelsesplanen, vil betyde, at Beskæftigelsen i de private Erhverv gaar tilbage. Det beror i Virkeligheden paa mangelfuld Kendskab til det, der her foreslaas, og de virkelige Forhold. For det første viser jo de Muligheder, der har været for at gennemføre en Konvertering, at der findes en vis Kapitalrigelighed her i Landet. Jeg tror ikke, der er Banker, der afslaar Laan til i øvrigt solide Foretagender med Henvisning til, at det ikke er muligt at skaffe den fornødne Kapital. For det andet vil de Virkninger paa Obligationskurserne, der kunde have Betydning for Byggeriet, i hvert Fald først kunne indtræde, saafremt der i større Maal udbydes Statsobligationer paa Markedet, og saafremt der derved skulde indtræde et Kursfald saa væsentligt, at det vilde paavirke Byggeriets Omfang. Jeg

kan ikke se, at det i mindste Maade er sandsynligt.

Jeg tror derfor ikke, der er Grund til at tage de almindelige teoretiske nationaløkonomiske Betragtninger videre højtideligt netop i Anledning af en saadan begrænset Plan som denne. De bygger for meget paa abstrakt Teori, og de kan muligvis udnyttes til politisk Formaal, men de er ikke af væsentlig saglig Betydning.

Den anden Hovedindvending, der blev rejst, gik, som jeg før nævnte, ud paa, at Arbejdet ikke burde være Nødhjælpsarbejde, det burde være egentligt produktivt Arbejde, der kunde, om ikke forrente sig selv, saa dog betragtes som mere nyttigt end det foreslaaede. Disse Indvendinger er ogsaa fremsat baade af den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti og, ikke mindst, af den ærede Ordfører for Retsforbundet, det vil sige, der er altsaa rettet den Indvending mod denne Plan, at det vilde være mere rimeligt, naar saa store Beløb skal anvendes, da at iværksætte egentligt produktive Arbejder, altsaa Arbejder, der ogsaa senere kan medføre en vis Beskæftigelse og afkaste et Overskud i Penge, som kunde gaa til Forrentning af den anvendte Kapital.

Jeg skal hertil straks bemærke, at man skal være forsigtig med at lægge for meget ind i Ordet „produktiv“. Det afgørende maa, bortset fra den Beskæftigelse, der rent øjeblikkeligt bliver Konsekvensen, være, om det iværksatte Arbejde er nyttigt for Landet. Havneanlæg, Kystsikringer, ja ogsaa Vej-anlæg, er jo dog i høj Grad nyttige og nødvendige for Landets Økonomi, selv om de ikke medfører nogen direkte Forøgelse af Beskæftigelsen fremefter og i Regelen heller ikke afgiver noget Overskud i Penge, altsaa kaldes uproduktive. Men fordi man kan hæfte Betegnelsen „produktiv“ paa en Foranstaltning, er det ikke altid givet, at den er mere gavnlig i Øjeblikket end en Foranstaltning, der mere indirekte skaffer Beskæftigelse eller udgør Forudsætningen for en vis senere Beskæftigelse af forskellig Karakter. Det er ikke altid det direkte eller hurtige Udbytte i Penge, det kommer an paa. Anderledes vilde Forholdet naturligvis være, hvis der virkelig fandtes Arbejder, der var saa produktive, at de gav virkelig normal Forrentning og førte til en normal fremtidig Beskæftigelse. Saadanne Arbejder vilde være i høj Grad at foretrække for de foreslaaede; men det er desværre overflødigt at bemærke, at den Slags Arbejder for længst er overtaget af det private Erhvervsliv eller er indgaaet i det offentlige normale Investeringsplaner.